Türkiye’nin doğa koruma kuruluşlarından Soğuksu Milli Parkı’ndaki bozayıların öldürülmesine ilişkin ortak açıklama:

"Korunan bir alanda, kesin koruma altındaki bir türün öldürülmesini üzüntüyle karşılıyoruz. Bu durum hiçbir gerekçeyle meşrulaştırılamaz. Kış uykusu öncesinde annesiz kalan yavrular için doğal yaşam alanlarında acilen yapay kış uykusu alanı inşa edilmesi gereklidir. Bu çalışmaya ilgili kurumlarla birlikte katkı vermeye hazırız. Soruşturmanın sonucunun da tüm şeffaflığıyla kamuoyuyla paylaşılmasını bekliyoruz."

1959 yılında ilan edilen ve Türkiye’nin en köklü korunan alanlarından biri olan Soğuksu Milli Parkı sınırları içerisinde, bölgede "Kar" adıyla bilinen anne bozayı (*Ursus arctos*) ile bir yavrusunun ateşli silahla vurularak öldürülmesi, yaban hayatı yönetimi ve korunan alan mevzuatı açısından telafisi güç bir tablo ortaya çıkarmıştır. Kış uykusuna hazırlık döneminin tam ortasında annesiz bırakılan geride kalan yavruların hayatta kalma mücadelesi ise doğa koruma camiasında ve kamuoyunda derin bir endişe yaratmaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından olayla ilgili Teftiş Kurulu marifetiyle idari soruşturma başlatılmış olmasını ve öksüz kalan yavruların takip edildiğine dair açıklamaları ve yapılan ön inceleme neticesinde Soğuksu Milli Parkı Müdürünün görevden alınmasını önemli buluyor ve süreci dikkatle takip ediyoruz. Aşağıda imzası bulunan doğa koruma kuruluşları olarak; bir milli park sınırları içerisinde koruma altındaki bir türün öldürülmesinin meşrulaştırılamayacağını vurgular, olayın yürürlükteki ulusal ve uluslararası mevzuat karşısındaki hukuki boyutlarını ve acil eylem çağrımızı kamuoyuyla paylaşırız.

Milli Park Sınırları İçinde Bozayı Öldürülmesi Hukuka Aykırıdır.

Bozayı (*Ursus arctos*), Türkiye’nin taraf olduğu Bern Sözleşmesi (Ek-II) ve CITES (Ek-II) kapsamında kesin koruma altındadır. Ulusal mevzuatımızda ise 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu ve 2026–2027 Av Dönemi Merkez Av Komisyonu (MAK) Kararı uyarınca bozayıların avlanması, üreme dönemlerinde veya kış uykusuna hazırlık sürecinde rahatsız edilmesi ve yavrularının annesiz bırakılması kesin olarak yasaktır.

Milli park statüsündeki bir alanda gerçekleştirilen bu ölümcül müdahale yürürlükteki mevzuata açıkça aykırıdır:

- 4915 sayılı Kanun’un 4. maddesi (7584 sayılı Kanun ile değişik) yalnızca *koruma altında olmayan* yaban hayvanları için istisna tanımaktadır; kesin koruma altındaki bozayılar bu kapsamda değildir.
- *Av ve Yaban Hayvanlarının ve Yaşam Alanlarının Korunması, Zararlılarıyla Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik*’in 54. maddesi, korunan türlerin "zararlı" sayılabileceği halleri sınırlı olarak saymış olup çöp karıştırma veya yerleşime inme bu haller arasında yer almamaktadır. Yönetmelik uyarınca ateşli silahla acil

müdahale yalnızca insan yaralanması veya ölümüyle sonuçlanan vakalarla sınırlıdır; bunun dışındaki tüm durumlarda öncelikle öldürücü olmayan yöntemlerin (yakalama, nakil, rehabilitasyon, atık yönetimi) tüketilmesi, mahallinde tespit heyeti raporu hazırlanması ve Genel Müdürlük kararı alınması zorunludur.

- 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 14. ve 21. maddeleri (7576 sayılı Kanun ile değişik), milli parklar içinde yaban hayatını tahrip eden fiilleri hapis cezası yaptırımına bağlamaktadır.

Ortak Taleplerimiz ve Acil Çözüm Önerilerimiz

Kızılcahamam'da yaşanan bu kaybın telafisi ve benzer olayların bir daha yaşanmaması için ilgili tüm kamu kurumlarını aşağıdaki 5 temel adımı ivedilikle hayata geçirmeye davet ediyor, bu adımların uygulanmasında ilgili kurumlarla **birlikte çalışmaya ve çözüm odaklı her çabaya destek vermeye hazır olduğumuzu** belirtiyoruz:

1. **Yavruların Kış Mevsimini Güvenli Şekilde Geçirmesi:** Öksüz kalan yavru bozayılar için kış mevsimini doğadan koparılmadan güvenli biçimde geçirebilmeleri amacıyla, kendi doğal yaşam alanları içerisinde uzman yaban hayatı biyologları ve veteriner hekimlerin gözetiminde ivedilikle yapay bir kış uykusu ini inşa edilmesi, beslenme ve güvenlik koşullarının bilimsel protokollerle sağlanması, yavruların güvenliği için inin doğa koruma kuruluşlarıyla etkin bir işbirliği içinde kameralarla izlenmesini ve sürecin kamuoyu ile düzenli olarak paylaşılmasını,

2. **Delillerin Korunması ve Şeffaf Soruşturma:** Tarım ve Orman Bakanlığı Teftiş Kurulu tarafından başlatılan idari soruşturma ile adli makamlarca yürütülecek süreçlerde, olayda emri veren ve uygulayan tüm yetkililer hakkında, tarafsız, şeffaf ve kapsamlı bir soruşturma yürütülmesini ve sonuçların kamuoyuyla paylaşılmasını; öldürülen anne bozayı ve yavrusunun bedenlerinin vakit kaybedilmeksizin bulunarak bağımsız veteriner hekimlerin de katılımıyla nekropsi işlemlerinin tamamlanmasını; olay mahallinde inceleme raporu, nekropsi raporları, kullanılan silah/mühimmat kayıtları ve görev emirlerinin eksiksiz incelenerek soruşturma bulgularının, alınan kararların ve uygulanan yaptırımların tüm şeffaflığıyla kamuoyu ile paylaşılmasını,

3. **Uluslararası Bildirim Yükümlülüğüne Uyulması:** Bern Sözleşmesi'nin 6. ve 9. maddeleri gereğince, öldürücü olmayan alternatifler tüketilmeden gerçekleştirilen bu müdahalenin uluslararası koruma standartları çerçevesinde değerlendirilmesi ve şeffaflıkla raporlanmasını;

4. **Mevzuatın Uluslararası Standartlarla Uyumlu Hale Getirilmesi:** İnsan-yaban hayatı çatışmalarında keyfi veya ölümcül müdahalelere imkan veren idari boşlukların kalıcı olarak giderilmesi amacıyla; 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ile

Av ve Yaban Hayvanlarının ve Yaşam Alanlarının Korunması, Zararlılarıyla Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in başta Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi (CBD), Bern Sözleşmesi ve kuşlar ile yaban hayatının yasa dışı öldürülmesine karşı geliştirilen Roma Stratejik Planı olmak üzere Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşme ve koruma standartlarıyla tam uyumlu hale getirilecek şekilde güncellenmesini

5. **Belediyelerin Atık Yönetimi Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesi:** 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca, Kızılcahamam Belediyesi ve Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından Soğuksu Milli Parkı ve orman sınırındaki tüm mahallelerde açık çöp sistemine son verilmesi ve ayı geçirmez kilitli çöp konteynerlerinin ivedilikle yerleştirilmesini talep ediyoruz.

Çözüme; bilimsel yönetim, hak temelli yaklaşım ve iş birliğiyle ulaşmak mümkün

Korunan alanlarda ve yaban hayatı yönetiminde yaşanan sorunların çözümü, kesin koruma altındaki türlerin kendi yaşam alanlarında yok edilmesiyle değil; atık yönetiminin iyileştirilmesi, önleyici tedbirlerin uygulanması ve hukukun üstünlüğüne dayalı bilimsel yönetimle mümkündür. Sürecin hem ulusal yargı ve idari denetim mekanizmaları hem de uluslararası sözleşmeler nezdinde sonuna kadar takipçisi olacağımız kamuoyuna saygıyla duyurulur.

İmzacı kurumlar:

Biyoçeşitlilik Araştırma Derneği

Doğa Derneği

Doğa Koruma Merkezi

Hatay Tabiatı Koruma Derneği

NATURA Doğa ve Kültür Koruma Derneği

Proje Evi Kooperatifi

Roots & Shoots Türkiye (Kökler ve Filizler Derneği)

Simurg Kuş Yuvası Derneği

TEMA, Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı

WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı)